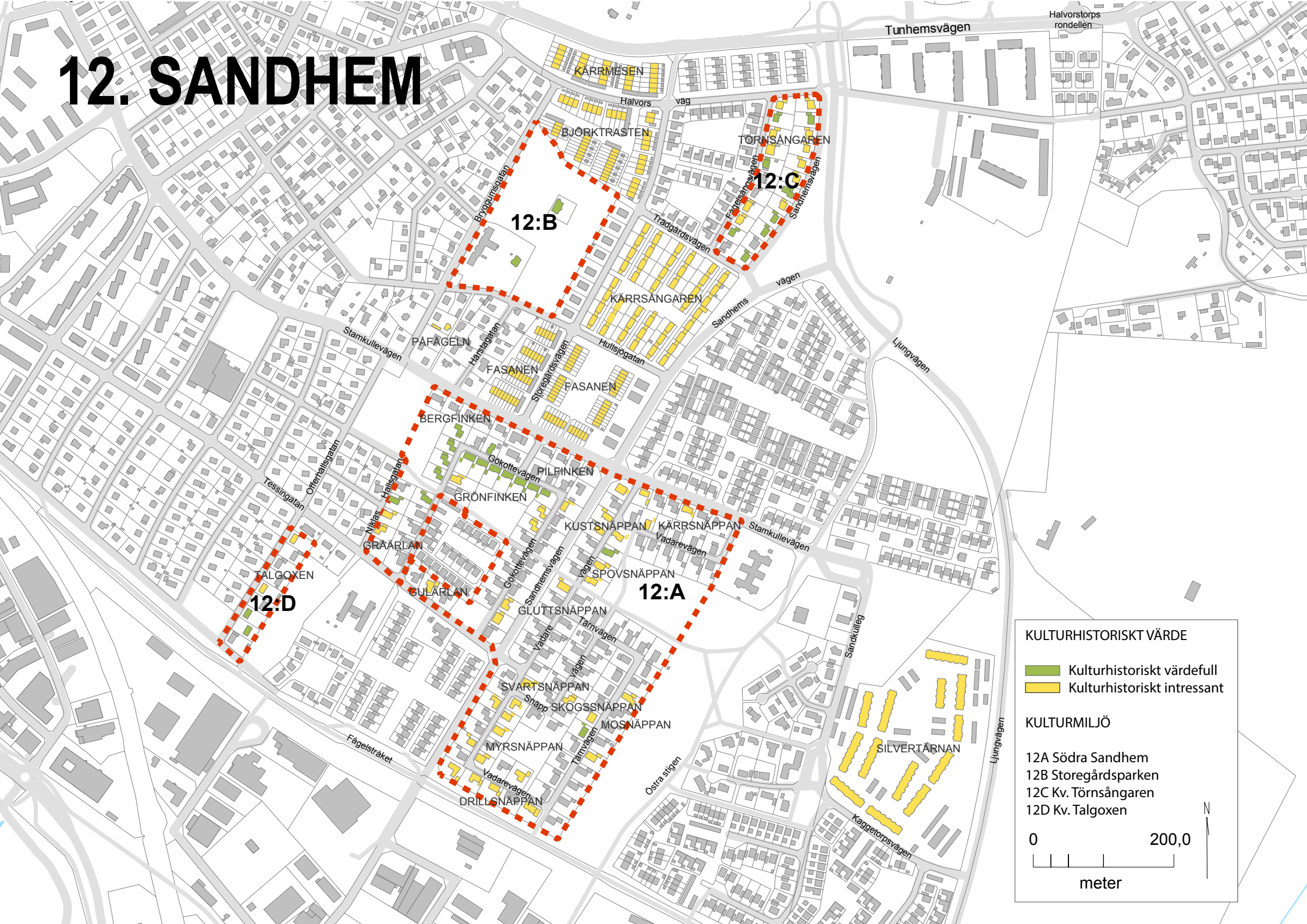

12. SANDHEM

KULTURHISTORISKT VÄRDE

- Kulturhistoriskt värdefull
- Kulturhistoriskt intressant

KULTURMILJÖ

- 12A Södra Sandhem
- 12B Storegårdsparken
- 12C Kv. Törnsångaren
- 12D Kv. Talgoxen

0 200,0
meter

N

STADSDELENS HISTORIA

Sandhem är en förhållandevis ny stadsdel och var den senaste att planeras för bebyggelse nordöst om Trollhättans centrum. Bebyggelsen bestod fram till mitten av 1960-talet av enstaka gårdar och ett mindre arbetarkvarter med ett tiotal hus uppförda under början av 1900-talet. Idag består stadsdelen till 70% av småhus uppförda under 1960-70-talet, vilket skapat en småskalig och tät bebyggelsestruktur. Namnet Sandhem är relativt nytt och härstammar från en gård som tidigare låg på platsen.

För Sandhems bebyggelseutveckling kom Stockholms Superfosfatabrik att spela en avgörande roll. År 1915 köpte bolaget från Månsbro i Dalarna in mark i Trollhättan på Stallbacka industriområde. Under kriget hade efterfrågan på perklorater ökat eftersom det användes i vapenindustrin och företaget från Månsbro valde att utöka sin produktion och var därför tvungna att byta miljö. I den elektrokemiska fabriken på Stallbacka skulle det framför allt tillverkas ammoniumperklorat som användes för sprängämnestillverkning.

Bolaget köpte in mark från Stavereds gård och uppförde där arbetarbostäder och tjänstemannabostäder. Arbetarbostäderna revs under 1960-talet men tjänstemannabostäderna finns kvar och går idag under namnen Storegården och Lillegården. Detta var den första utbyggnaden av det som senare kom att formas till stadsdelen Sandhem.

Sandhem började successivt planläggas under 1950-talet men det var först på 1960-talet som villakvarteren i söder och väster planlades av stadsarkitekten Thorvald Struve. Kvarteren planerades särskilt för villor, rad- och kedjehus, med garage i nära anslutning till bostadshusen.

Under 1970-och 1980-talet växte Sandhem ytterligare. Stora bostadskvarter med småhus uppfördes i öster på tidigare åkermarker. Kvarteren Silvertärnan, Fisktärnan och Stor- och Småspoven är exempel från denna tid. Den relativt snabba uppväxten av Sandhem har skapat en homogen bebyggelsestruktur med en stor andel monteringsfärdiga kataloghus från framför allt 1960-talet.

I stadsdelen finns ett antal fornlämningar som visar att området tidigt varit ett hem för människor. Lämningarna i området utgörs till stor del av fynd från sten-, brons- och järnåldern i form av fossil åkermark och hållristningar. I parken Gökängen finns lämningar av älvkvarnar eller s.k. skålgropar vilka härstammar från sten- eller bronsålder. Skålgroparna anses ha samband med forntida fruktbarhetskultur och odlingsmagi. I Offerhällsparken finns även lämningar i form av hållristningar.

I den lilla parken Gökängen finns en välbevarad och synlig fornlämning i form av älvkvarnar eller s.k. skålgropar.